

Ekosofias Nyhetsbrev

MARS 2018 - TJUGOSJÄTTE ÅRGÅNGEN

LIVET PÅ JORDEN HOTAT, ENLIGT EXPERTER

Den biologiska mångfalden på jorden är starkt hotad, enligt nya expertrapporter.

Experterna varnar för att fiskbestånden i östra Indiska oceanen och västra Stilla havet kommer att vara utfiskade inom 30 år, och att hälften av alla arter av fåglar och däggdjur i Afrika kan gå förlorade till 2100.

Rapporterna har tagits fram av IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services), en mellanstatlig organisation som inrättades år 2012. I dag är 129 länder medlemmar i organisationen.

Enligt experterna, som har gått igenom cirka 10 000 vetenskapliga studier, riskerar mänskligheten sin egen framtid om artutrotningen fortsätter som hittills.

Utarmningen kommer att leda till ett massutdöende av samma slag som när dinosaurierna utplånades för 66 miljoner år sedan. I genomsnitt har två arter av ryggradsdjur dött ut varje år det senaste århundradet.

En av rapporterna tar upp situationen i Nord- och Sydamerika. Där beräknas värdet på de tjänster som naturen ger människorna till 24,3 biljoner dollar per år – likvärdigt med de två världsdelenas samlade BNP. Men mycket av detta befinner sig på rask tillbakagång – populationerna av de vilda djuren och växterna har krympt med 31 procent sedan européerna kom till västra halvklotet.

I Afrika, som behandlas i en annan rapport, är 500 000 kvadratkilometer redan skövlande, och när befolkningen fördubblas till beräknade 2,5 miljarder människor år 2050 lär läget försämrats ytterligare.

I framtiden kommer dessutom arterna, som nu hotas av skogsskövling, överexploatering, tjuvjakt och utfiskning, att utsättas för de förändringar som klimatuppvärmningen medför.

Forskarnas slutsats är att läget är allvarligt, men utrotningen skulle kunna hejdas om regeringarna och andra organ tar hänsyn till konsekvenserna för floran och faunan när de fattar beslut. Fler skyddade områden, återställande av skövlad natur, och en utfasning av skadliga ekonomiska bidrag skulle rädda många hotade arter.

Aftonbladet/TT

TVÅ STUDIER VISAR: KLIMATET GER DRAMATISKA FÖRÄNDRINGAR FÖR VÄRLDENS DJURLIV

Med dagens uppvärmningstakt kommer artrika områden runt om i världen att drabbas hårt. Hälften av alla arter kommer att försvinna, det visar en ny internationell rapport från Världsnaturfonden WWF. I en annan rapport från Stockholms universitet slås fast att många insektsarter, till exempel fjärilar, kan få svårt att anpassa sig till snabba klimatförändringar.

Forskare på Tyndall Centre vid University of East Anglia och James Cook-universitetet har kartlagt 80 000 växt- och djurarter i 35 av jordens artrikaste områden. Exempelvis kommer 9 av 10 groddjur i delar av sydvästra Australien, Amazonas och i delar av södra Afrika att försvinna. På Madagaskar är sex av tio arter hotade, till exempel lemuren. Ökad torka i Afrika kan drabba elefanten, som dricker upptill 300 liter per dag.

En annan studie av forskare vid Stockholms universitet har undersökt hur insekter anpassar sin parningstid efter regn- och torrperioder samt hur de reagerar på säsongsvariationer.

Den afrikanska fjärilen *Bicyclus anynana* var en av arterna som undersöktes och visade sig reagera olika beroende om den föds under torr- eller regnperiod, det påverkade deras utseende och beteende.

– Om miljön förändras långsamt kan den här arten anpassa sig successivt eftersom gynnsamma mutationer har tid att uppstå, men i ett snabbt föränderligt klimat får de sannolikt problem. Årstidsförändringarna blir allt mindre tillförlitliga, så att vara fast i ett specifikt svar på årstidsväxlingar kan göra att en art hamnar i riskzonen för att bli utrotad, säger Christopher Wheat vid Stockholms universitet, en av forskarna bakom studien.

STUDIE SÄKRAR SAMBAND MELLAN BISFENOL A OCH HYPERAKTIVITET

Det finns ett samband mellan tidig exponering för bisfenol A och ökad risk för hyperaktivitet, det vill säga ADHD, bland människor. Det fastslår amerikanska forskare efter att för första gången systematiskt studerat kopplingen mellan bisfenol A och hyperaktivitet på både människor och djur. "Den praktiska betydelsen av forskningen bör bli att kända hormonstörande ämnen som BPA, helt och hållet bör undvikas i konsumentvaror och särskilt i material som kommer i kontakt med mat, i leksaker och kosmetika, och ämnet bör heller inte tillåtas i återvunna material", säger Natacha Cingotti, policyansvarig för hälso- och kemikaliefrågor på miljöorganisationen Health and Environment.

SVERIGE MINST DÅLIGT PÅ ATT SKYDDA ÖSTERSJÖN

Sverige är visserligen minst dåligt på att uppfylla sina åtaganden för att skydda Östersjön, av de nio länder som har sina kuster utmed havet, men inget land är ens i närheten av att genomföra de åtgärder som krävs för att nå målet om ett välmående Östersjön 2021. Det visar Världsnaturfonden WWF:s Östersjöbarometer Baltic Sea Scorecard för 2018. I rapporten granskas nio länder med kust mot Östersjön utifrån deras åtaganden och framsteg inom områdena övergödning, farliga ämnen, biodiversitet och maritima aktiviteter. Rapporten visar på stora skillnader mellan ländernas prestationer: Sverige är minst dåligt och får högst poäng (-11) av länderna medan Ryssland får lägst poäng (-43). Men även om arbetet med att förbättra Östersjön går långsamt finns en del ljuspunkter. Till exempel har näringsläckaget minskat i Stockholms skärgård till 1950-talets nivå, djurarter som säl och havsörn har börjat komma tillbaka och vattenkvaliteten har förbättrats.

SVD/SIFO: SVENSKARNA VÄLKOMNAR FLYGSKATTEN

Klart fler svenskar är positiva än negativa till flygskatten, visar en undersökning från SvD/Sifo. Men M och C vill riva upp skatten. Enligt Centerledaren Annie Lööf betyder resultatet bara att människor vill "göra något" åt flygets utsläpp.

Den 1 april införs flygskatten, som höjer priset på flygresorna inom EU med 60 kronor och priset på långresor med 250 eller 400 kronor.

– Många inser att flyget är en bidragande orsak till klimatförändringar och tycker att det är orimligt att flyget inte beskattas, säger Åsa Knaggård, statsvetare vid Lunds universitet som forskar i miljöpolitik.

Flygbolagen betalar ingen skatt på bränsle, till skillnad från vägtrafiken.

Resultatet är lite förvånande eftersom väljare inte brukar gilla nya skatter, påpekar Karin Bäckstrand, professor i statsvetenskap vid Stockholms universitet.

– Men klimathotet har varit mycket i fokus. Jag tror att man är mer skattevillig när det gäller ett globalt problem som beskrivs som ett hot mot planeten. Ganska många svenskar har klimatångest, säger Karin Bäckstrand, som specialiserat sig på miljöfrågor.

Statsvetaren Åsa Knaggård anser att flygskatten inte bara handlar om de direkta effekterna, utan om att påverka opinionen. Och när skatten väl införts finns möjlighet att höja den i framtiden.

– Det finns en tydlig skiljelinje mellan borgerligheten och de rödgröna, som handlar om teknikro kontra livsstilsval, sammanfattar Karin Bäckstrand skillnaden mellan blocken.

Ledamöterna för M, C, KD och SD säger, tvärtemot klimatforskarna, att vi inte behöver flyga mindre utan att ny teknik kommer att lösa utsläppen, enligt en enkät som SvD gjorde i tidigare i år. MP och V säger att vi måste minska flygandet medan S är delat.

Kvinnor är mer positiva till flygskatten än män, vilket enligt Karin Bäckstrand är i linje med andra undersökningar.

Kvinnor brukar ranka klimat- och miljöfrågor högre och har mindre klimatavtryck än män.

»SOL OCH VIND KAN TÄCKA 80 PROCENT AV USA:S ENERGIBEHOV«

Föreuta staterna kan på ett tillförlitligt sätt täcka cirka 80 procent av landets elbehov med hjälp av sol- och vindkraftsproduktion, hävdar forskare vid University of California, California Institute of Technology; och Carnegie Institution for Science.

UCI

BETEENDEFÖRÄNDRINGAR MINSKADE ELFÖRBRUKNINGEN I GÖTEBORG

10-15 procent av all el som används, är i onödan. Det blev väldigt uppenbart när energisparatsningen "Vi kan påverka" sammanfattade resultatet. När projektet, som drivits av Lokalförvaltningen i Göteborg under 2017, summerades, visade det sig att de 120 kommunala verksamheter som ingick använt 260 000 färre kWh el än föregående år. "Besparingen kom av att deltagarna började stänga av apparater, alltså inte bara ha dem i stand by-läge, släcka lampor och använde eldrivna saker enbart när de behövdes. Lokalförvaltningen har alltså inte installerat några nya tekniska hjälpmedel, utan det är främst beteendeförändring hos personerna som jobbar i verksamheterna som gör skillnaden", säger Henrik Ragneskog, energipedagog och processledare på Lokalförvaltningen.

SVENSK ELEXPORT SKA FORTSÄTTA GÖRA KLIMATNYTTA

"Avser regeringen att ge Energimyndigheten, Naturvårdsverket eller annan relevant myndighet i uppdrag att fortlopande beräkna och redovisa elexportens klimatnytta?" Den skriftliga frågan ställer riksdagsledamot Jens Holm (V) till energiminister Ibrahim Baylan.

Holm hänvisar bland annat till en debattartikel i Dagens Nyheter där IVL Svenska Miljöinstitutet och Fossilfritt Sverige beskriver elexportens klimatnytta, med hänvisning till förändringarna av EU:s utsläppshandel som leder till att utsläppsrätter annulleras om de samlade utsläppen minskar.

Holm hänvisar också till en debattartikel i Göteborgs-Posten där Linda Burenius Magnusson från "100 % förnybart" uppskattar att den svenska vindkraften om drygt 16 TWh per år, genom elexporten, reducerar klimatutsläppen i EU med cirka 12 miljoner ton. Detta är mer än utsläppen från samtliga personbilar i Sverige (drygt 10 miljoner ton).

Svensk Vindenergis vd Charlotte Unger Larson efterlyser också en tydlig metod för att räkna på klimatnyttan med vindkraft, medan Fores vd Mattias Goldmann i en debattartikel vill att Sverige ska utveckla en "strategi för elexport" eftersom svensk el "är mycket grönare och klimatsmartare än det europeiska genomsnittet".

Samtidigt förväntar sig Energimyndigheten sin i nya korttidsprognos att den svenska nettoexporten av el kommer att vara relativt stabil under kommande åren och uppgå till 17,6 TWh år 2019. Vindkraften förväntas öka från 15,4 TWh år 2016 till 19,8 TWh år 2019, medan solkraften under samma period fyrdubblas till 0,4 TWh.

Energiminister Ibrahim Baylan skriver i sitt svar på Holms fråga:

"Sverige har unika förutsättningar för förnybar elproduktion och det är rimligt att Sverige är nettoexportör av elektricitet även på sikt. Jag välkomnar alltså elexport som kan ersätta produktion med högre koldioxidutsläpp. Det

finns dock inga skäl att lägga uppdrag på relevanta myndigheter i frågan.”
Veckans klimatnyheter

VINDKRAFTVERK KAN PLACERAS TÄTARE I KUPERAD MILJÖ

Hur betar sig vindkraftverk när flera placeras ut tillsammans? Denna frågeställning har Ann Hyvärinen, som är doktorand vid KTH, forskat kring. Resultatet av hennes arbete visar bland annat att kuperad terräng påverkar vindkraftverkens gemensamma energiutvinning i en mer positiv riktning än om de står på slättmark.

BIOGAS OCH ETANOL BILLIGASTE DRIVMEDLEN FÖR ATT MINSKA KLIMATPÅVERKAN

Den första juli i år inför regeringen en reduktionsplikt för att öka användningen av biodrivmedel. Nu har IVL Svenska Miljöinstitutet och Luleå tekniska universitet jämfört kostnaderna för att minska klimatutsläppen med olika typer av biodrivmedel.

Reduktionsplikten innebär att drivmedelsleverantör kommer att behöva minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel. Målet är en minskning med 40 procent till 2030. Med reduktionsplikten kommer biodrivmedel som har så liten klimatpåverkan som möjligt att bli mer värdefulla på marknaden, eftersom ett biodrivmedel med god växthusgasprestanda kan blandas in i lägre volymer än ett biodrivmedel med sämre prestanda för att nå samma reduktion.

Studien visar att av befintliga bränslen hamnar biogas genom rötning av avfall samt etanol från sockerrör bäst till med lägst reduktionskostnad.

DOMSTOL GAV KLARTECKEN FÖR DIESELFÖRBUD I TYSKA STÄDER

Miljontals dieselbilar riskerar körförbud i närmare 70 tyska städer. Det är konsekvensen av en dom från den federala förvaltningsdomstolen som öppnar för kommunala körförbud, skriver Svenska Dagbladet.

Men Tysklands miljöminister Barbara Hendricks är negativ till förbud och vill i stället att biltillverkarna ska rena de bilar som berörs.

– Problemen har orsakats av biltillverkarna och vi ska inte befria dem från deras ansvar, säger hon enligt Svenska Dagbladet.

Domen har gett reaktioner bland svenska politiker. Miljöminister Karolina Skog, MP, vill införa miljözoner i Sverige. Även Centern och Moderaterna säger sig vara för, men att det inte får ske för snabbt. Matilda Ernkrans, talesperson i miljöfrågor för S, bekräftar att regeringen snart kommer att presentera ett förslag för miljözoner, rapporterar ETC.
Veckans klimatnyheter

REGERINGEN INFÖR MILJÖZONER FÖR PERSONBILAR

Regeringen är överens om att låta kommunerna införa miljözoner även för personbilar. Förslaget innebär att äldre dieselbilar portas från svenska stads kärnor.

I regeringsförklaringen i höstas slog Stefan Löfven fast att regeringen vill förbättra luften i städerna genom att ge kommunerna rätt att införa miljözoner för lätta fordon.

Grunden är ett förslag från Transportstyrelsen som presenterades i november 2016 men regeringen har, efter segdragna förhandlingar mellan regeringspartierna, landat i ett justerat förslag.

Förslaget innebär tre miljözoner där man i den hårdast reglerade zonen (zon 3) bara kommer att tillåta elfordon samt de mest miljöanpassade gasbilarna som uppfyller kraven för Euroklass 6.

I den medelreglerade zonen (zon 2) tillåts, till en början, även något äldre dieselbilar, det vill säga bilar som är tillverkade 2006 och senare. Men när miljözonerna är fullt införda 2022 kommer kommunerna att kunna förbjuda alla dieselbilar som inte uppfyller kraven för Euroklass 6 även i zon 2.

– I realiteten kommer det här att innebära ett dieselförbud på sikt, säger en källa med insyn.
svt.se

ROM VILL INFÖRA DIESELFÖRBUD

Italiens huvudstad Rom planerar att införa förbud för dieselbilar i de centrala stadsdelarna år 2024, meddelar stadens borgmästare Virginia Raggi på Facebook.

Hennes kommentarer följde beslutet av Tysklands högsta förvaltningsdomstol, som godkänt körförbud för äldre dieselbilar i Stuttgart och Düsseldorf.

Rom är en av Europas mest trafiktyngda städer och hem för tusentals antika monument och statyer som hotas av föroreningar från bland annat dieselbilar.

Staden har sedan tidigare gjort återkommande försök att förbjuda äldre, mer förorenande fordon från Roms gator på dagar då utsläppsnivåerna är kritiskt höga.

Ny Teknik

HÄLFTEN AV DE POPULÄRASTE MILJÖBILARNA FÖRLORAR GRÖN STÄMPEL

Sveriges mest sålda miljöbil i år är snåldieseln Volvo V90. Den har grön stämpel och är skattefri i fem år. Men bara till den 30 juni. Dagen efter, den 1 juli, förvandlas den till fulbil. Hälften av de populäraste miljöbilarna går samma öde till mötes, visar DN Motors genomgång.

Det nya skattesystemet ”bonus malus”, som införs den 1 juli, innebär att dagens system med miljöbilar och supermiljöbilar skrotas.

Den årliga fordonsskatten höjs för de flesta av dagens storsäljande modeller. Det gäller även snåla miljöklassade dieslar, som länge dominerat bland miljöbilarna. I bonus malus åker de ut ur den gröna klubben. Med besked.

Förändringen kan tydligt åskådliggöras med den miljöbil som hittills i år sålt bäst - Volvos stora kombi V90. Miljöversionen heter D3e och har en dieselmotor med en effekt på 150 hästkrafter. Den släpper ut 116 gram koldioxid per kilometer. Det motsvarar 4,4 liter/100 km i förbrukning. Den årliga skatten blir egentligen 1 364 kronor. Men staten ger skattebefrielse i fem år eftersom utsläppen är så låga. Den 1 juli blir bedömningen en helt annan. Miljöstämpeln försvinner, skattefriheten tas bort och skatten höjs till 3 900 kronor under de tre första åren. Därefter blir det 2 288 kronor. Statens förhoppning är att skatternas utformning ska styra bilköparna mot elbilar och laddhybrider. Bonusen till elbilar höjs till 60 000 kronor (40 000 i dag).

LÖNSAMT ATT SUBVENTIONERA KOLLEKTIVTRAFIK

En ny VTI-rapport visar att det är samhällsekonomiskt lönsamt att subventionera kollektivtrafik. Det huvudsakliga samhällsekonomiska motivet för subventionering består av att befintliga trafikanters väntetid minskar om lågt pris gör att fler åker kollektivt. Fler trafikanter motiverar då också en ökad turtäthet. "Slutsatsen är att det är samhällsekonomiskt lönsamt att subventionera kollektivtrafik och att öka turtätheten där efterfrågan är hög", säger Roger Pyddoke, forskare på VTI.

NATIONELL MILJÖSTRATEG FÖRSTÄRKER LANDSTINGENS OCH REGIONERNAS ARBETE MED HÅLLBAR UPPHANDLING

Nu förstärker landstingen och regionerna i landet upphandlingsarbetet med en särskild kompetens inom området miljö. Katharina Högdin kommer att arbeta nationellt för att samordna och effektivisera arbetet med att miljösäkra de produkter som används.

- Utmaningarna för regioner och landsting för att nå miljömässig hållbarhet är stora. Därför behövs samordning för största möjliga miljönytta. En viktig del i arbetet är också att effektivisera arbetet med uppföljning av ställda miljökrav, säger Katharina Högdin.

Sveriges regioner och landsting upphandlar varor och tjänster till ett värde av mer än 120 miljarder kronor per år. Hållbarupphandling.se

ELECTROLUX: HÅLLBARHET SKA IN I ALLA ASPEKTER AV AFFÄREN

Electrolux har publicerat sin hållbarhetsrapport för 2017. I rapporten lyfts flera miljö- och hållbarhetsåtgärder som rör minskade klimatutsläpp, energieffektivare och vattensnålare produkter samt ökad användning av återvunna material, som plast. Henrik Sundström, som är Electrolux globala hållbarhetschef, säger att något av det viktigaste som hänt under året är att bolaget har ambitionen att integrera hållbarhet i alla sina affärsprocesser.

NU ÄR FÄRDPLANEN FÖR EN KLIMATNEUTRAL BYGGBRANSCH KLAR

Byggbranschens arbete med att ta fram en färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2045 är färdig. Målsättningen har varit att samla hela värdekedjan i branschen kring en gemensam färdplan som ska tydliggöra hur sektorns olika aktörer, beslutsfattare och politiker, kan arbeta för en omställning. Enligt den färdplan som byggbranschen nu enats om handlar det om flera saker som måste till för att lyckas. Bland annat att arbetet måste involvera alla i värdekedjan, att stat och myndigheter måste ställa tydliga och enhetliga krav som följs upp, att materialindustrin måste kunna leverera miljöanpassade material, att beställare måste våga ställa tuffa krav, samt att byggtjänstleverantörer måste bygga med stort kunnande och använda effektiva produktionsmetoder och processer.

BETONGHANDBOK UPPDATERAS MED KAPITEL OM HÅLLBARHET

Den senaste utgåvan av Betonghandboken har fått ett nytt kapitel som ska belysa materialets hållbarhetsaspekter. Enligt Ronny Andersson, forsknings- och innovationschef på Cementa, som ansvarar för kapitlet, har det funnits ett behov av att ge läsaren en genomgång av de miljöaspekter som rör betong, bland annat vad gäller klimatpåverkan och olika certifieringssystem. Betonghandboken riktar sig i första hand till ingenjörer och andra sakkunniga inom betongområdet, samt de som arbetar med hållbarhetsfrågor. Boken ges ut av Svensk Byggtjänst. betong.se

UTBILDAR OM GRÖNA HYRESAVTAL

Energimyndigheten startar en webbutbildning för fastighetsägare och hyresgäster som vill lära sig mer om så kallade gröna hyresavtal.

"Många verksamheter vill komma vidare i sitt hållbarhetsarbete. Då är gröna hyresavtal ett sätt för hyresvärd och hyresgäst att samarbeta på ett energi- och klimatmedvetet sätt som även är bra för affärerna", säger Liv Balkmar, biträdande projektledare på Energimyndigheten.

Kursen lär ut vad ett grönt hyresavtal är och hur det fungerar. Ett grönt hyresavtal tydliggör vilka åtgärder som hyresgäst och hyresvärd kommit överens om för ett medvetet hållbarhetsarbete som båda vinner på. Avtalet beskriver vad som är hyresgästens ansvar, vad som är fastighetsägarens ansvar och vad som är ett gemensamt ansvar.

Utbildningen är framtagen i samarbete med Fastighetsägarna.

NY BOK: DÄRFÖR HAR VI SÅ OLIKA SYN PÅ HÅLLBAR UTVECKLING

De hållbarhetsutmaningar som dagens samhälle står inför skiljer sig radikalt från de miljöproblem som man historiskt

lyckats lösa. Det gör att ingenjörer, naturvetare och andra yrkesgrupper som idag utbildas för att hantera hållbarhetsproblem kommer att behöva nya, bredare kompetenser. Det argumenterar tre Chalmersforskare för i en ny bok om hållbar utveckling. I boken "Hållbar utveckling – nyanser och tolkningar" visar författarna på hur den komplexitet som präglar klimatfrågan och andra hållbarhetsutmaningar, bidrar till att olika aktörer kan ha mycket olika syn kring vad som utgör en hållbar utveckling. Detta även om samtliga har tillgång till samma kunskap och fakta. Att kunna ta till sig andras perspektiv är en förutsättning om vi ska lyckas integrera de miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekterna av hållbar utveckling. Ytterligare kompetenser som lyfts fram för dem som ska arbeta med hållbar utveckling är en bättre kunskap i etik och förståelse för teknikens sociala sidor. Boken beskriver de huvudsakliga skiljelinjer som finns i hur begreppet hållbar utveckling idag förstås och används. Boken ger också en överblick av hur olika aktörer aktivt arbetar med hållbar utveckling och frågan om vilket ansvar man har att verka för en hållbar utveckling i sin yrkesroll.

HARLEY-DAVIDSON INGÅR SAMARBETE FÖR ATT DESIGNA ELDRIVEN MOTORCYKEL

Harley-Davidson investerar i Alta Motors och arbetar med att designa sin första elmotorcykel. Men vad händer när en motorcykeltillverkare, känd för sina högljudda, bensindrivna åk möter en tyst, effektiv elektrisk dito?

Grundläggande miljöutbildning - den 10 april 2018

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Denna utbildning KRAVEN I Svensk Miljöbas.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Vem säger vad - och varför? - den 18 oktober 2018

En halvdag om opinion och kommunikation inom miljö och hållbar utveckling.

I en värld där olika intressen försöker styra vad vi uppfattar som sanningar – vem kan man egentligen lita på?

Det här berör i alla högsta grad hållbarhetsfrågorna! Därför erbjuder "de två Eko:na" – Ekosofia och Ekocentrum – en ny utbildning där du får verktygen för att analysera och förstå vad som sägs och skrivs.

Se Ekocentrums hemsida för närmare detaljer – www.ekocentrum.se

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otillåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till kunder, medarbetare och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Klimatavtalet i Paris, inkl IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris samt IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste besluten och slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, tidigare generalsekreterare i FN.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.
För att prenumerera klicka på länken i huvudet.
För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 0708 359480.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 0708 359580.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se